

۲ سپاسی	سه‌شنبه / آذر ۴ / شماره ۲۰۹۱	
--	-------------------------------------	--

گزارشی از متن و حاشیه این روزهای دولت پزشکیان

پزشکیان در دوراهی جعفر و عارف

«مرد پشت پرده انتصاب‌های دولت» می‌دانند.

هرچندانتصاب‌نزدیکان‌در دولت‌های قبلی هم مسبوق به سابقه بوده، اما رؤسای‌جمهور پیشین معمولاً نزدیکان خود را نه در مقام معاون، بلکه در مسئولیت‌رئیس دفتر قرار می‌دادند. اما ستاره اقبال قائم‌پناه آن‌قدر بلند بوده که معاون رئیس‌جمهور شود. او پس از تحصیل در دانشگاه‌تبریز به زادگاهش کرمانشاه بازگشت. در آنجا مدتی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه مشغول شد و تا سمت معاون درمان این دانشگاه نیز پیش رفت. در نخستین انتخابات شورای شهر، به شورای شهر کرمانشاه راه پیدا کرد و رئیس آن شد. اما وقتی پزشکیان در دولت خاتمی به وزارت بهداشت رسید، قائم‌پناه به سطح معاون وزیر ارتقا پیدا کرد و به عنوان معاون توسعه و مدیریت منابع وزارت بهداشت منصوب شد. قائم‌پناه پس از آن به طبابت مشغول شد. در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۳، اگرچه تمام تلاش خود را برای پیروزی پزشکیان به کار گرفت، اما به اندازه چهره‌های سرشناس نمی‌توانست برای رفیقش رأی جمع کند؛ چهره‌هایی مانند محمدجواد ظریف، علی‌طیپ‌نیا و آذری جهرمی. **پیشانی دولت از ظریف به قائم‌پناه تغییر کرد**

پس از پیروزی پزشکیان، قائم‌پناه عضو شورای راهبری دفتر پزشکیان شد؛ شورایی که مسئولیت انتخاب گزینه‌های تصدی وزارتخانه‌ها را بر عهده داشت و ریاست آن با محمدجواد ظریف بود.

هنگامی که پزشکیان معاونان خود را معرفی کرد، نام قائم‌پناه نیز در رسانه‌ها مطرح شد؛ ظریف معاون راهبردی رئیس‌جمهور را بر عهده گرفت، محمدرضا عارف ظریف، علی‌طیپ‌نیا و آذری جهرمی. اجرایی رئیس‌جمهور. هرکدام از این سه نفر در دولت نماینده یک جریان بودند.

قائم‌پناه رفته‌رفته جایگاه بیشتری پیدا کرد. او همزمان سرپرست نهاد ریاست‌جمهوری نیز بود و پزشکیان مسئولیت اداره گزینش کشور را هم به او سپرد. در این شرایط، مخالفان دولت

قانون نحوه به‌کارگیری افراد در مشاغل حساس را مطرح کردند تا ظریف از دولت کنار گذاشته شود. روایت‌هایی وجود دارد که قائم‌پناه در این پروژه همراهی داشته و این همراهی با حذف ظریف برای بازیابی جایگاه خود در کنار پزشکیان صورت گرفته است؛ به‌گونه‌ای که او می‌خواست در دولت نیز «نزدیک‌ترین چهره به پزشکیان» باقی‌بماند.

البته قائم‌پناه چنین روایتی را تأیید نمی‌کند. او در مطلبی در شبکه اجتماعی ایکس نوشته بود: «جناب آقای دکتر ظریف یکی از دلسوزان ایران عزیز، با دانش و تجربه‌ای کم‌نظیر در سیاست خارجی است؛ متأسفانه دولت وفاق ملی به‌دلیل قانون غیرمنطقی مشاغل حساس از همکاری با ایشان در هیئت دولت محروم ماند. امیدوارم رئیس‌جمهور محترم به نحو مقتضی از دانش و تجربه ایشان استفاده نمایند.»

قائم‌پناه همچنین درباره شایعه منتشرشده پیرامون تابعیت فرزند خود این‌گونه واکنش نشان داد: «متأسفانه این قانون غیرمنطقی که

بسیار موشع تهیه شده است (محروریت والدین به دلیل تصمیم فرزند یا تابعیت قه‌ری او) باعث محروم شدن کشور از به‌کارگیری تعداد زیادی از استاید دانشگاه و صاحب‌نظران در پست‌های مهم شده است. ولی اطمینان داشته باشید فرزند بنده تابعیت هیچ کشوری را ندارد.»

جعفر ولی کی‌د؟

نمونه‌ای از تلاش قائم‌پناه برای نزدیک نشان دادن خود به پزشکیان در همان کلیپ چند ماه پیش دیده شد؛ زمانی که در سفر استانی زنجان،

عارف بگوید: گفته می‌شود عارف نیز به‌دلیل محدود شدن اختیارات معاون اول و اختلاف با قائم‌پناه استعفا کرده و پزشکیان هنوز استعفا‌ی محمدجواد عارف ظریف، علی‌طیپ‌نیا و آذری جهرمی. هرکدام از این سه نفر در دولت نماینده یک جریان بودند.

قائم‌پناه رفته‌رفته جایگاه بیشتری پیدا کرد. او همزمان سرپرست نهاد ریاست‌جمهوری نیز بود و پزشکیان مسئولیت اداره گزینش کشور را هم به او سپرد. در این شرایط، مخالفان دولت

قانون نحوه به‌کارگیری افراد در مشاغل حساس را مطرح کردند تا ظریف از دولت کنار گذاشته شود. روایت‌هایی وجود دارد که قائم‌پناه در این پروژه همراهی داشته و این همراهی با حذف ظریف برای بازیابی جایگاه خود در کنار پزشکیان صورت گرفته است؛ به‌گونه‌ای که او می‌خواست در دولت نیز «نزدیک‌ترین چهره به پزشکیان» باقی‌بماند.

البته قائم‌پناه چنین روایتی را تأیید نمی‌کند. او در مطلبی در شبکه اجتماعی ایکس نوشته بود: «جناب آقای دکتر ظریف یکی از دلسوزان ایران عزیز، با دانش و تجربه‌ای کم‌نظیر در سیاست خارجی است؛ متأسفانه دولت وفاق ملی به‌دلیل قانون غیرمنطقی مشاغل حساس از همکاری با ایشان در هیئت دولت محروم ماند. امیدوارم رئیس‌جمهور محترم به نحو مقتضی از دانش و تجربه ایشان استفاده نمایند.»

قائم‌پناه اما در گفت‌وگویی با انصاف‌نیوز روایت دیگری ارائه کرد و علت حذف ظریف را صرفاً قانون انتصاب اشخاص دانست. او درباره کنار گذاشتن آذری جهرمی نیز گفت: «او به‌عنوان یکی از کاندیداهای وزارت ورزش و جوانان در شورای راهبری مطرح بود. اینکه انتخاب نشد، بحث دیگری است.» درباره حذف طیپ‌نیا نیز گفته است: «به آقای طیپ‌نیا گفتم که برای وزارت اقتصاد امتیاز بالایی کسب کرده و از او خواشش کردم این مسئولیت را بپذیرد، اما نپذیرفت. بنابراین مانع کار دکتر طیپ‌نیا هم نبودم.»

همین چندماه، اداره کشور بسیار متفاوت بود...

گاهی مهم‌ترین مانع در درونی‌ترین لایه‌ها و حلقه‌هاست.»

قائم‌پناه اما در گفت‌وگویی با انصاف‌نیوز روایت دیگری ارائه کرد و علت حذف ظریف را صرفاً

قانون انتصاب اشخاص دانست. او درباره کنار گذاشتن آذری جهرمی نیز گفت: «او به‌عنوان یکی از کاندیداهای وزارت ورزش و جوانان در شورای راهبری مطرح بود. اینکه انتخاب نشد، بحث دیگری است.»

درباره حذف طیپ‌نیا نیز گفته است: «به آقای طیپ‌نیا گفتم که برای وزارت اقتصاد امتیاز بالایی کسب کرده و از او خواشش کردم این مسئولیت را بپذیرد، اما نپذیرفت. بنابراین مانع کار دکتر طیپ‌نیا هم نبودم.»

پس از پیروزی پزشکیان،

قائم‌پناه عضو شورای

راهبری دفتر پزشکیان

شد؛ شورایی که مسئولیت

انتخاب گزینه‌های تصدی

وزارت‌خانه‌ها را بر عهده

داشت و ریاست آن با

محمدجواد ظریف بود

سخن نخست

آسیب‌شناسی یک انتخاب؛ چرا دولت چهاردهم در نقطه‌ای بحرانی ایستاده است؟

ادامه از صفحه یک

پزشکیان به‌طور طبیعی تلاش کرد کابینه را بر پایه نیروهای تشکیلاتی، کارآزموده و باسابقهٔ اصلاح‌طلب و میانه‌رو تشکیل دهد. اما احزاب و چهره‌های مؤثر این جریان‌ها به جای همکاری راهبردی و حمایت از دولت منتخب، وارد رقابت برای کسب سهم بیشتر شدند. چند چهرهٔ شاخص و اثرگذار که خود نقش تعیین‌کننده‌ای در پیروزی پزشکیان داشتند، در مرحله تقسیم قدرت دچار اختلاف شدند؛ اختلافی که انسجام اولیه را فرو ریخت و عملاً همین حامیان اصلی را مقابل هم قرار داد.

همزمان، برخی از آنان در رفتار و تحلیل سیاسی خود، پزشکیان را نه فردی با نفوذ کافی و نه شخصیتی در تراز جایگاه ریاست‌جمهوری می‌دیدند. این نگاه تردیدآمیز موجب شد نه‌تنها انگیزه‌ای برای همکاری مؤثر باقی نماند، بلکه همین چهره‌ها عامل حذف تدریجی یکدیگر از اطراف دولت شدند. این وضعیت، بدنهٔ حامی دولت را از همان ابتدا متلاشی کرد.

در این میان، خود پزشکیان نیز راهبردی دوگانه را دنبال می‌کرد. او تلاش داشت:

از یک‌سو به حاکمیت، نهادهای نظارتی و مراکز قدرت نزدیک شود تا بتواند با تعامل، موانع را کاهش داده و مسیر اعتماد حاکمیت موفق شد و نه توانست

و از سوی دیگر، اصلاح‌طلبان و چهره‌های بانفوذ را در قالب تعادلی کنترل‌شده در کنار خود نگه دارد تا هم از تجربه دولت‌های گذشته استفاده کند و هم از فشارهای داخلی بکاهد.

این راهبرد، در ظاهر می‌توانست پلی میان دولت و دو سوی میدان سیاسی باشد؛ اما در عمل، نه در کسب اعتماد حاکمیت موفق شد و نه توانست حامیان اصلاح‌طلب و میانه‌رو را حفظ کند. دولت در وضعیتی قرار گرفت که نه پشتوانه‌ای قوی در ساختار قدرت داشت و نه اتکای سیاسی منسجمی در میان حامیان اولیه خود.

در چنین خلأ خطرناکی، و در شرایطی که اختلافات داخلی اصلاح‌طلبان و میانه‌روها تشدید شده بود، پزشکیان ناچار شد برای جلوگیری از رکود دولت از برخی نیروهای اصول‌گرا یا چهره‌های نزدیک به جریان‌های رقیب استفاده کند. تصمیمی که اگرچه از سر ضرورت اتخاذ شده بود، اما پیامد آن تقویت موقعیت اصول‌گرایان، نیروهای نزدیک به قالیباف، جریان‌ات پایداری و حتی رقیبان انتخاباتی پزشکیان شد؛ چراکه آنان با انسجام بیشتری وارد میدان شدند و بر اهرم‌های چانه‌زنی سیاسی تسلط یافتند.

در کنار این عوامل، اشتباهات برخی اطرافیان جوان و کم‌تجربه دولت نیز بر فشارهای رسانه‌ای و سیاسی افزود و تصویر مدیریتی دولت را تضعیف کرد. این وضعیت در حالی رخ داد که کشور هنوز تحت تأثیر پیامدهای جنگ دوازده‌روزه و تغییر موازنه‌های منطقه‌ای قرار داشت؛ رخدادی که فضای سیاسی داخلی را با موجی از عدم‌قطعیت و احتیاط روبه‌رو کرد.

افزون بر این، رقابت‌های زودرس انتخابات شوراهای اسلامی نیز به عاملی دیگر برای تشدید تنش‌ها بدل شد. فعال شدن حساسیت‌های محلی، قومی و جناحی سبب شد برخی جریان‌ها («تضعیف دولت» را ابزاری برای افزایش وزن خود در آستانه انتخابات ببینند. این روند، دولت را به کانونی برای رقابت‌های مخرب تبدیل کرد و آشفتنگی وضعیت سیاسی را افزایش داد.

برآیند این شرایط نشان می‌دهد که بحران کنونی نه صرفاً محصول عملکرد دولت، بلکه نتیجه مجموعه‌ای از سهم‌خواهی‌های درونی، اختلافات چهره‌های تأثیرگذار، خلأتشکیلاتی، ناکامی در تعامل مؤثر با حاکمیت، تقویت نیروهای رقیب و فضای حساس سیاست‌جنگ است. ادامه این روند می‌تواند شکاف میان دولت، جامعه و حاکمیت را عمیق‌تر کند و هزینه‌های پیش‌بینی‌نشده‌ای بر کشور تحمیل نماید.

در چنین شرایطی، دو اقدام فوری می‌تواند مسیر را شفاف‌تر و هزینه‌های آشفتنگی را کاهش دهد:

۱. برگزاری انتخابات زودهنگام مجلس و شوراهای اسلامی برای بازسازی آرایش واقعی نیروها، پایان دادن به رقابت‌های پشت‌پرده و تثبیت ساختار سیاسی کشور؛بازسازی اعتماد عمومی، ثبات‌بخشی به سیاست داخلی و جلوگیری از تشدید بحران تنها زمانی ممکن خواهد بود که دولت و جریان‌های سیاسی از منافع لحظه‌ای عبور کرده و بر منافع ملی تمرکز کنند.

۲. ترمیم سریع و قاطع کابینه برای بازسازی انسجام اجرایی و بازگرداندن دولت به جایگاه «مدیر مؤثر کشور» به‌جای «میانجی میان نیروهای سیاسی».، بازسازی اعتماد عمومی، ثبات‌بخشی به سیاست داخلی و جلوگیری از تشدید بحران تنها زمانی ممکن خواهد بود که دولت و جریان‌های سیاسی از منافع لحظه‌ای عبور کرده و بر منافع ملی تمرکز کنند.

اخبار

لاریجانی:

راهی جز مقابله با رژیم جعلی صهیونیستی باقی نمانده‌است

دبیر شورای عالی امنیت ملی در واکنش به شهادت هیثم علی طباطبایی از فرماندهان ارشد حزب الله به دست رژیم صهیونیستی تصریح کرد: نتایجاوهی آنقدر ماجراجویی خود را ادامه می‌دهد تا همه دریابند راهی جز مقابله با این رژیم جعلی باقی نمانده‌است.

به گزارش ایرنا، علی لاریجانی یکشنبه شب دوم ۲ آذر ۱۴۰۴ با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: در شب شهادت فاطمه زهرا سلام الله علیها یکی از رهروان راستین آن سرور بانوان دو عالم، برادر مجاهد هیثم علی طباطبایی از فرماندهان ارشد حزب الله، به همراه چند تن از دوستانش بدست صهیونیستهای جنایتکار به شهادت رسیدند. وی افزود: آنان به آرزوی خود رسیدند، اما نتایجاوهی آنقدر ماجراجویی خود را ادامه می‌دهد تا همه دریابند راهی جز مقابله با این رژیم جعلی باقی نمانده‌است. لاریجانی ادامه د اد: این یاباعه را به رهبر رانقدرتر حزب الله و اعضای مجاهد آن تسلیت عرض می‌نمایم.

پزشکیان:

اقتصاد با دستور اداره نمی‌شود

رئیس‌جمهور با بیان اینکه اقتصاد با دستور اداره نمی‌شود، گفت: باید با ارائه راهکارهای مناسب، روندهای اجرایی فعلی را اصلاح کنیم، البته راهکارها نباید در جامعه فشار و شوک ایجاد کند.

به گزارش مهر، جلسه ستاد تنظیم بازار عصر امروز یکشنبه ۲ آذر ۱۴۰۴، با

حضور مسعود پزشکیان برگزار شد.

رئیس‌جمهور در این جلسه که معاون اول رئیس‌جمهور و دیگر اعضای دائم ستاد تنظیم بازار نیز در آن حضور داشتند، با تأکید بر لزوم دستیابی به راهکارهای عملیاتی برای مقابله با افزایش تورم و گرانی اظهار داشت: در دنیا راهکارهای مختلفی برای کنترل تورم اجرایی شده، بنابراین باید با مطالعات تطبیقی و علمی بررسی شود که کدام راهکارها در این زمینه مؤثرتر بوده است.

پزشکیان با بیان اینکه اقتصاد با دستور اداره نمی‌شود، تصریح کرد: باید با ارائه راهکارهای مناسب، روندهای اجرایی فعلی را اصلاح کنیم، البته راهکارها نباید در جامعه فشار و شوک ایجاد کند، بلکه اصلاح روندها باید با آرامش انجام شود.

رئیس‌جمهور با تأکید بر لزوم جبران افزایش قیمت کالاهای اساسی از طریق توزیع کالابرگ گفت: دولت باید به فکر معیشت، مسکن، امنیت، سلامت و آموزش جامعه باشد. دولت نمی‌تواند به کالاهایی که اساسی نیستند یارانه بدهد و در مقابل یارانه دارو را ندهد، زیرا معیشت و سلامت مردم به دولت ربط دارد. در این جلسه گزارشی نیز از آخرین قیمت اجناس مختلف در بازار ارائه شد.